

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้และแหล่งความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 มีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งความรู้
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับเพศศึกษา
 - 1.3.1 ความหมายของเพศศึกษา
 - 1.3.2 ความสำคัญของเพศศึกษา
 - 1.3.3 ความมุ่งหมายของเพศศึกษา
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศศึกษา
 - 1.5 แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษา
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรู้
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับความรู้ การจำข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถและทักษะทางสติปัญญา การใช้ความคิดวิจารณ์ญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ

1.1 ความหมายของความรู้

วารกรณ์ รุจิวิวัฒน์กุล (2543 : 44-57) กล่าวว่า ความรู้ คือ ข้อมูลสารสนเทศผสมผสานกับประสบการณ์ ความรู้ในบริบทการแปลความหมาย และการพัฒนาความคิดเห็นโดยเป็นข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณค่าสูงที่พร้อมจะนำไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจหรือใช้ในการทำงาน แม้ว่าความรู้และข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเป็นสิ่งที่เหมาะสมจะแยกกันไม่ออก แต่ทั้งสองสิ่งนี้มีค่าและเกี่ยวข้องกับบุคคลมากกว่าข้อมูลดิบ โดยเหตุที่มีความสำคัญดังกล่าวแทบทุกองค์การจึงให้ความสนใจเรื่องนี้ด้วยการแสวงหาความรู้คืออะไร จะสร้างและถ่ายทอด ตลอดจนใช้ความรู้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

จากความหมายของความรู้ดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้รับเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สถานที่โดยมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ซึ่งได้จากการค้นคว้า การสังเกตหรือประสบการณ์ที่บุคคลสะสมไว้

1.2 ระดับของความรู้

ความรู้ ประกอบด้วยความสามารถระดับต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

1.2.1 ความรู้ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นโดยบุคคลอาจจะเพียงแต่จำได้ นึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน ก็อาจจะจำได้ เช่น การรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมขั้นนี้ไม่ได้ใช้กระบวนการของการใช้ความคิดที่ซับซ้อน หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่ได้ใช้ความสามารถของสมองมากนัก

1.2.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นพฤติกรรมขั้นที่สูงขึ้น มาจากความรู้ ความจำ บุคคลจะสามารถจัดหมวดหมู่การรับรู้ได้ ตกแต่งได้ เช่น แปลได้ อธิบายได้ คาดคะเนได้ เป็นต้น

1.2.3 การนำความรู้ไปใช้ (Application) เป็นพฤติกรรมความรู้ขั้นสูงขึ้นมาอีก ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความรู้ ความเข้าใจ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา เช่น การแปลความหมายได้ คัดแปลงได้ เป็นต้น

1.2.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลสามารถแยกส่วนประกอบย่อย ๆ ของส่วนรวมออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เข้าใจส่วนรวมได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะแบ่งได้เป็นขั้นย่อย ๆ 3 ขั้นด้วยกัน คือ

1) ขั้นที่ 1 สามารถแยกองค์ประกอบของปัญหาหรือสภาพการณ์ออกเป็นส่วน ๆ เพื่อทำความเข้าใจกับส่วนประกอบต่าง ๆ ให้ละเอียด

2) ขั้นที่ 2 สามารถมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น

3) ขั้นที่ 3 สามารถมองเห็นหลักของการผสมผสานระหว่างส่วนประกอบที่รวมกันเข้ากับปัญหาหรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ตัวอย่างความสามารถในการวิเคราะห์ เช่น กำหนดออกมาได้ ตรวจสอบได้ วิเคราะห์ได้ เป็นต้น

1.2.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลสามารถนำเอาส่วนประกอบย่อย ๆ หลายส่วนมารวมกันเข้าเป็นส่วนรวม ซึ่งมีโครงสร้างที่แน่ชัด โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการนำเอาประสบการณ์เก่าและใหม่ มาเชื่อมโยงกันแล้วสร้างแบบแผนหรือหลักปฏิบัติ เช่น วางแผนได้ ประกอบได้ จัดตั้งได้ ออกแบบได้ บริหารได้ เป็นต้น

1.2.6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ค่าต่อความรู้หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งจะต้องใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การเปรียบเทียบได้ วัดได้ จัดอันดับได้ เป็นต้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งความรู้

โครงการสำรวจ “คู่มือโกลบอล เซ็กซ์ เซอร์เวย์ 1999-มุมมองของวัยรุ่น” ซึ่งจัดขึ้นโดยบริษัท ลอนดอนอินเตอร์เนชันแนล กรุ๊ป ทีแอนด์ซี ผู้ผลิตถุงยางอนามัยชั้นนำของโลก (ดร.โอ, นามแฝง, 2548 : เว็บไซต์) ผลการสำรวจปรากฏดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติด้านเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นอายุระหว่าง 16-21 ปี

ประเทศ	ประเภทแหล่งความรู้ (ร้อยละ)			
	โรงเรียน	พ่อแม่	เพื่อน	คู่นอน
สหรัฐอเมริกา	35	11	43	11
อังกฤษ	41	12	35	12
แคนาดา	40	13	37	10
ฝรั่งเศส	23	20	25	32
เยอรมนี	35	15	40	10
ไต้หวัน	37	12	39	12
อิตาลี	39	11	40	10
กรีซ	38	11	40	11
เม็กซิโก	41	26	7	26
โปแลนด์	38	12	40	10
สิงคโปร์	40	15	40	5
สาธารณรัฐเชค	39	15	39	7
สเปน	35	20	39	6
ไทย	40	1	41	18

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า วัยรุ่นเกือบทุกประเทศทั่วโลกได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาจากเพื่อนมากที่สุด ยกเว้นวัยรุ่นจากประเทศแคนาดา เม็กซิโก และสหราชอาณาจักรเท่านั้นที่ตอบว่า ได้รับความรู้จากโรงเรียนมากที่สุด วัยรุ่นฝรั่งเศสให้ความเห็นที่แตกต่างจากประเทศอื่น ๆ ทั้งหมด โดยตอบว่า ได้รับความรู้เรื่องทางเพศจากคู่นอนของตนมากที่สุด ร้อยละ 32 วัยรุ่นเม็กซิโก เป็นกลุ่มที่เรียนรู้เรื่องเพศได้อย่างมีแบบแผนมากที่สุด เพราะมีอัตราส่วนวัยรุ่นที่เรียนรู้เรื่องนี้จาก โรงเรียนและพ่อแม่สูงที่สุด เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ คือ ร้อยละ 41 และ 26 และมีจำนวนวัยรุ่นที่เรียนรู้เรื่องเหล่านี้จากเพื่อนน้อยที่สุดเช่นกัน เพียงร้อยละ 7 เท่านั้น สำหรับประเทศไทย มีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น

ที่วัยรุ่นหนุ่ม-สาวได้เรียนรู้เรื่องเพศศึกษาจากคนในครอบครัวอย่างพ่อแม่ ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก

พันช์ศักดิ์ สุกระฤกษ์ (2546 : 30) กล่าวไว้ว่า เพศศึกษา เริ่มต้นที่บ้านพ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ข่าวสารต่าง ๆ เดินทางรวดเร็วไปทั่วโลก แบบนี้ เราจะปิดกั้นเรื่องเพศกับลูก ๆ ไม่ได้อีกแล้ว การให้ความรู้ทางด้านเพศศึกษาที่ถูกต้องแก่บุตรหลานจะเป็นการปิดกั้น โอกาสที่ลูกของเราจะเกิดการเบี่ยงเบนทางเพศหรือมีพฤติกรรมทางเพศเสี่ยง ๆ ที่มีโอกาสติด โรคร้ายแรงทางเพศสัมพันธ์

3. แนวคิดเกี่ยวกับเพศศึกษา

3.1 ความหมายของเพศศึกษา

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่าเพศศึกษาไว้มากมายและแตกต่างกันออกไป โดยอาศัยปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศที่พบในสังคมของคนเป็นพื้นฐาน ดังนี้

วันทนี วาสิกะสิน และนางลักษณ์ เอมประดิษฐ์ (2537 : 2) ได้ให้ความหมายของ เพศศึกษาไว้ว่า “เพศศึกษาเป็นกระบวนการการศึกษา เป็นการศึกษทั้งในระบบ โรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นการเตรียมบุคคลแต่ละคนในการเรียนรู้ความจริงของชีวิต สามารถปรับตัวได้ตามขั้นตอนของชีวิตได้อย่างไม่ลำบาก และจะต้องประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ คือ การมีความรู้ มีทัศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้อง ในเรื่องเพศ”

ชนิกา ตู้จินดา (2551 : เว็บไซต์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เพศศึกษา คือ การศึกษาบทบาทของตัวเองว่า ผู้หญิงควรเป็นอย่างไร ผู้ชายควรเป็นอย่างไร ตลอดจนการดูแลรักษาความสะอาดในเรือนร่างของแต่ละเพศ ว่าควรทำอย่างไร และการระมัดระวังป้องกันตัวเอง

เรณูมาศ มาอุ่น (2546 : 49) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เพศศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคคล โดยเฉพาะบุคคลในช่วงวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างทางเพศ เพื่อให้มีการปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพทางเพศ และการดำเนินบทบาทหน้าที่ทางเพศตามวัยของคนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

รุจิรา แมคสถาน (2546 : 13-14) ได้สรุปความหมายของเพศศึกษาไว้ว่า “เพศศึกษา” หมายถึง กระบวนการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตายและให้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนในเรื่องเพศ ที่เกี่ยวกับทางด้านกายวิภาค และสรีรวิทยาของร่างกาย

สุขภาพจิตและพัฒนาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างถูกต้อง การอยู่ร่วมกันและการเรียนรู้บทบาทระหว่างชายหญิง ทั้งด้านสังคมวิทยา และการปรับตัวให้เข้ากับบุคคล ตลอดจนเป็นกรรมวิธีที่จะให้บุคคลได้เรียนรู้ธรรมชาติ ความเป็นจริงของชีวิต และสังคม เพื่อจะได้มีทัศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้อง จนสามารถปรับตัวตามพัฒนาการของชีวิตได้อย่างเหมาะสม และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต”

พินธ์ศักดิ์ สุกระฤกษ์ (2546 : 31) สรุปไว้ว่า เพศศึกษา เป็นการศึกษาและการให้ความรู้เกี่ยวกับ “ความเป็นเพศ” เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับมนุษย์ผู้ชายและมนุษย์ผู้หญิง ที่เกิดมาแตกต่างกันทั้งในความคิด การกระทำ รวมทั้งพฤติกรรมของการมีความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

หากจำกัดความดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า “เพศศึกษา” หมายถึง การศึกษาที่ให้ความรู้และเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างชายหญิง ภายในขอบเขตที่เหมาะสมของแต่ละวัย การเตรียมบุคคลในการเรียนรู้ความจริงของชีวิต เพื่อก่อให้เกิดความรับผิดชอบและความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศ โดยมีความรู้ มีทัศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องในเรื่องเพศ

3.2 ความสำคัญของเพศศึกษา

ความสำคัญของเพศศึกษามี สมาคมสุขภาพในโรงเรียนแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา (The American School Health Association : ASHA) ทิลแลนเดอร์ (Killander. 1970 : 17 -19) ได้ยอมรับและกล่าวยืนยันว่า เพศศึกษาเป็นการศึกษาที่สำคัญส่วนหนึ่ง ซึ่งทางโรงเรียนจำเป็นต้องจัดให้แก่เด็ก โดยสมาคมได้ตีพิมพ์บทบาทอันสำคัญเรื่อง Growth Patterns and Education ซึ่งเป็นคำแนะนำเกี่ยวกับโครงการสอนหรือแผนการสอนเพศศึกษา ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงเกรด 12 เมื่อปีคริสต์ศักราช 1967 และยังสามารถเน้นไว้ได้ว่า เพศศึกษา (Sex Education) กับข้อสนเทศเรื่องเพศ (Sex Information) นั้นเป็นคนละเรื่องกัน และสามารถจะแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจน สมาคมยังได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของเพศศึกษาอีกว่า เรื่องเพศของมนุษย์ (Human's Sexuality) นั้น ควรจะได้จัดให้สอดคล้องหรือบูรณาการเข้าไปในพัฒนาการทั้งหมดแห่งชีวิตของบุคคล เช่นเดียวกับเรื่องสุขภาพที่จะขาดเสียมิได้ ในการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งเรื่องเพศก็ยังนับว่าเป็นจุดพลังในการสร้างสรรค์ให้แก่ชีวิตมนุษย์อีกด้วย

ไพรินท์ (ไพรินท์, นามแฝง. 2551 : เว็บไซต์) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเพศศึกษา ไว้ว่า ในปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับว่าเรื่องเพศมีใช้เรื่องที่จะต้องปกปิด หรือนำอับอาย อีกต่อไปแล้ว ทั้งนี้เพราะในสังคมมีการติดต่อสื่อสารกันหลายรูปแบบ ทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต มักมีการนำเสนอเรื่องทางเพศร่วมด้วยเสมอ ดังนั้นเพื่อมิให้วัยรุ่น ได้รับข้อมูลที่ผิด จึงควรให้ได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาในทางที่ถูกต้อง โดยเริ่มตั้งแต่ในวัยเด็ก

3.3 ความมุ่งหมายของเพศศึกษา

3.3.1 เวลาที่พูดถึงเรื่องเพศนั้น ผู้ที่ฟังส่วนใหญ่มักจะนึกไปถึงการมีเพศสัมพันธ์ ทั้งที่การมีเพศสัมพันธ์นั้นเป็นเพียงเสี้ยวหนึ่งของเรื่องเพศเท่านั้น การเรียนรู้เรื่องเพศอย่างถูกต้องจะทำให้เราเข้าใจว่า (พันธุศักดิ์ พลุขานานนท์. 2549 : เว็บไซต์)

- 1) เรื่องเพศ เป็นเรื่องธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยต่าง ๆ ตั้งแต่วัยเด็กทารก วัยเจริญพันธุ์ วัยทอง วัยสูงอายุ ฯลฯ
- 2) ความต้องการทางเพศและการตอบสนองทางเพศนั้น เป็นธรรมชาติ พื้นฐานของการเจริญพันธุ์ แต่การอารมณ์ของมนุษย์นั้น สามารถที่จะควบคุมให้มีการเสนอ และสนองตามครรลองของขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมที่ค้ำจุนของแต่ละชนชาติ รวมทั้งสามารถควบคุมในการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศได้
- 3) ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษานั้น เป็นความรู้ที่ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและระบบการเจริญพันธุ์ทั้งชายและหญิงที่สัมพันธ์กับระดับของฮอร์โมนเพศในร่างกาย อารมณ์เพศ ความรัก และอารมณ์ ของชายและหญิง การครองชีวิตคู่ การวางแผนครอบครัว การคุมกำเนิด การตั้งครรภ์ และมีบุตร รวมทั้งการดูแลสุขภาพอนามัยของอวัยวะเพศและอวัยวะที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับเพศและวัย
- 4) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เป็นโรคที่ควบคุมป้องกันได้ ถ้ามีความรู้ความเข้าใจในการมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ปลอดภัย หรือ SAFE SEX และยึดถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเคร่งครัด
- 5) การมีเพศสัมพันธ์ ควรจะเป็นเพศสัมพันธ์ที่มีความรับผิดชอบ และเมื่อเกิดความต้องการทางเพศขึ้นแล้ว การตอบสนองต่ออารมณ์และสื่อเร้าทางเพศนั้น ไม่จำเป็นต้องมีเพศสัมพันธ์เสมอไป การอดทน ออกกำลังกาย หรือหาทางเบี่ยงเบน ไม่สนใจเรื่องอื่นเมื่อยังไม่สมควรจะมีเพศสัมพันธ์เป็นทางออกที่เหมาะสมกว่า

6) ความเข้าใจผิดและความเชื่อผิด ๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศนั้น เกิดเพราะคนมองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอาย ต้องปกปิด ข่าวดังต่าง ๆ จึงออกมาเยอะ การได้รับรู้ความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้องจะแก้ไขความกังวลใจเกี่ยวกับเรื่องเพศไปได้

7) สิทธิทางเพศ เป็นสิทธิของความเท่าเทียม เสมอภาคกัน ทั้งชายและหญิงซึ่งมีสิทธิในการดูแลตนเอง รวมทั้งตอบสนองต่อความต้องการทางเพศไปในทางที่ถูกที่ควร ที่เป็นมาตรฐานการดำเนินชีวิต

3.3.2 เพศศึกษาประสาขัยรุ่นยุคสหัฐวรรษ โฉมหน้าของเพศศึกษาสมัยใหม่ จึงมุ่งหวังที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเพศศึกษาของสังคมไทยดังนี้ (พิมพ์สุรางค์ เตชะบุญเสริมศักดิ์ และพิทยา จารุพูนผล. 2549 : เว็บไซต์)

1) ผู้ใหญ่เข้าใจและยอมรับว่าผู้เยาว์ทุกวัยเป็นผู้มีเพศ และมีความต้องการเกี่ยวกับเพศวัยของเขา

2) จุดประสงค์ที่สำคัญของเพศศึกษา มิใช่เพื่อควบคุม และกวดขัน การแสดงออกทางเพศทั้งหมด แต่เพื่อชี้ให้เห็นว่ามีวิธีการและหนทางมากมาย ที่จะช่วยให้เราใช้เพศของเราทำให้ชีวิตสมบูรณ์อึดอวบ และสมประสงค์มากขึ้น

3) เพศศึกษาเป็นการศึกษาจริงๆ ไม่ใช่การบังคับให้เชื่อฟัง กฎเกณฑ์ทางศีลธรรม แต่ต้องช่วยให้เยาวชนมีความรู้ เจตคติ และทักษะที่จะช่วยให้เขาเลือกและตัดสินใจด้วยตนเองด้วยสติปัญญา

4) เพศศึกษาคือช่วยให้แต่ละคนเข้าใจถึงการเกี่ยวเนื่องของเพศกับการพัฒนาและความเป็นอยู่ของสังคม

5) ผู้ใหญ่ต้องการเพศศึกษาเช่นกัน เพื่อให้ชีวิตทางด้านเพศ และชีวิตสมรสของคนเป็นที่พึงพอใจเพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย และเพื่อให้เกิดการผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงในการแก้ไขเจตคติ ค่านิยม การศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวกับเพศ ให้เหมาะสมกับยุคสมัยและสังคมที่เปลี่ยนไป

6) ผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับเพศ ยึดหลักว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเลือก และตัดสินใจด้วยตนเองและด้วยสติปัญญาอย่างฉลาด มิใช่ปล่อยให้ทุกอย่างเกิดตามแรงผลักดันภายในตน หรือการชักชวน ชั่วๆ

3.3.3 การสอนเพศศึกษามีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ (Killander. 1970 : 72-73)

1) เพื่อให้เข้าใจถึงความหมายและความสำคัญของชีวิตการแต่งงาน การเป็นพ่อเป็นแม่และชีวิตครอบครัว

- 2) ให้ผู้เรียนรู้ถึงปัญหาการเพิ่มประชากร และการวางแผนครอบครัว
- 3) ให้เข้าใจถึงธรรมชาติการตั้งครรภ์ การคลอด การเลี้ยงดูเด็ก

การปฏิบัติตัวของมารดาหลังคลอด

4) ให้เรียนรู้กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น การแต่งงาน การจดทะเบียนสมรส การจดทะเบียนหย่า การสมรสนอกกฎหมาย และปัญหาโสเภณี เป็นต้น

5) ให้เป็นผู้มีความเข้าใจในเรื่องเพศของแต่ละบุคคล

6) ให้เป็นผู้มีความเข้าใจเกี่ยวกับมารยาท และศีลธรรมจรรยาในสังคม

อันควรประพฤติของชาติและหญิงในการคบหาสมาคม

7) เพื่อให้เข้าใจกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของอวัยวะสืบพันธุ์ของเพศชายและเพศหญิง ตลอดจนกระทั่งเรื่องการสืบพันธุ์

8) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้ข้อเท็จจริงเรื่องเพศจากบิดามารดา ผู้ให้คำปรึกษาและหมอสอนศาสนา

9) ให้ผู้เรียนรู้ถึงโทษและอันตรายจากการประพฤติผิดทางเพศของเด็กชายและเด็กหญิง เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และการทำแท้ง เป็นต้น

10) ให้ผู้เรียนรู้พฤติกรรมทางเพศมนุษย์ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสุขภาพส่วนตัวเท่านั้น ยังเกี่ยวข้องกับสังคม ศีลธรรมจรรยาและศาสนาอีกด้วย

11) เพื่อให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีวินัยในตนเอง รู้จักนับถือผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้เด็กโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคม

12) ให้เข้าใจถึงกรรมพันธุ์ของมนุษย์

13) เพื่อให้เข้าใจความหมายและความสำคัญของชีวิตการแต่งงาน

การเป็นพ่อเป็นแม่ และชีวิตครอบครัว

3.3.4 ความมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษาเป็นหมวดหมู่ 3 ประการ คือ

(รุจิรา แมคสดวน, 2546 : 18-19)

- 1) ความมุ่งหมายเพื่อเกิดการเรียนรู้ และความเข้าใจในเรื่องเพศ
- 2) ความมุ่งหมายเพื่อให้ความประพฤติ การปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องเพศมี

ถูกต้อง

- 3) ความมุ่งหมายเพื่อให้มีมโนคติที่ดีในเรื่องเพศ ทั้งเพศเดียวกันและ

เพศตรงข้าม

จากความมุ่งหมายของเพศศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปความมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษา ได้ดังนี้ คือ

1. การปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพทางเพศ ทั้งเพศชายและเพศหญิง
2. การกำหนดแบบแผนพฤติกรรม บุคลิกภาพและวิธีการปฏิบัติตนของแต่ละบุคคล
3. ความสามารถในการปฏิบัติตามบทบาททางเพศอย่างเหมาะสมตามวัย และการยอมรับของสังคม
4. การมีภาพพจน์เกี่ยวกับร่างกายของตนเองในทางบวก มีการยอมรับในเรื่องเพศและการทำหน้าที่ของร่างกายตามเพศว่าเป็นเรื่องปกติและเป็นเรื่องธรรมชาติ

4. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศศึกษา

4.1 ความหมายของคำว่า “เพศ”

พจนานุกรมเวบสเตอร์ (Webster's Encyclopedia Unabridged, 1994 : 1307)

ให้ความหมายของคำว่า “เพศ” ไว้ 4 นัยคือ

4.1.1 เป็นลักษณะโครงสร้างทางร่างกายของสิ่งมีชีวิต ซึ่งเกิดจากการสัมพันธ์ของบิดา มารดา โดยแบ่งแยกและรวมกันทางโครโมโซมเพศ จนแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นชายหรือหญิง

4.1.2 เป็นขอบเขตพฤติกรรมระหว่างบุคคล โดยเฉพาะระหว่างชายและหญิงที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการอยู่ร่วมกัน

4.1.3 เป็นการแบ่งสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะมนุษย์ออกเป็นเพศชายและเพศหญิง

4.1.4 เป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ และการแสดงออกของสัญชาตญาณทางเพศนี้จะอยู่ในรูปของการมีเพศสัมพันธ์

ฟรอยด์ (Freud, 1959 : 21-22) ได้กล่าวว่า เรื่องเพศเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นในบุคคล และมนุษย์มีความรู้สึกทางเพศมาตั้งแต่เกิด

4.2 ความหมายและขอบเขตเรื่องเพศ

เคอร์เคนดอลล์ (Kirkendall, 1965 : 8) ได้อธิบายความหมายและขอบเขตในเรื่องเพศ ไว้ดังนี้

4.2.1 เรื่องเพศเป็นแรงผลักดันที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ทำให้คนเรามีความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จ และสามารถกระทำหรือแสดงพฤติกรรมในรูปต่าง ๆ ได้ เพื่อให้บรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้

4.2.2 เรื่องเพศเป็นสิ่งที่สามารถกำหนดบทบาท ภารกิจทาง ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนเราอย่างเห็นได้ชัด นอกเหนือไปจากความสามารถที่เพียงแต่จะแบ่งมนุษย์ออกเป็นเพศชายและหญิงให้แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเพศใดจะยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

4.2.3 เรื่องเพศเป็นสิ่งที่สามารถคลบคลานให้ชีวิตมีความต่อเนื่องกัน จากช่วงชีวิตหนึ่งไปยังช่วงชีวิตหนึ่ง โดยกระบวนการทางการสืบพันธุ์ ซึ่งความต่อเนื่องนี้จะช่วยให้ลักษณะชีวิตหลายสิ่งหลายอย่างของพ่อแม่สามารถถ่ายทอดไปยังลูกได้

4.2.4 เรื่องเพศเป็นแรงกระตุ้นหรือเครื่องเร้าใจที่ทรงพลังอย่างยิ่ง ที่ทำให้เพศชายและเพศหญิงมีความสนใจซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้การประกอบกิจการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น

4.2.5 เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ ที่แฝงอยู่ในร่างกายและจิตใจของคนเราอย่างลึกซึ้งและถาวร ซึ่งจะแสดงบทบาทที่สำคัญและเห็นได้ในชีวิตรักและการครองเรือนสรุปได้ว่า นอกจาก “เพศ” จะหมายถึง ลักษณะที่บอกให้รู้ว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิงแล้ว ยังหมายความรวมถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์ทั้งชายและหญิงมีความสนใจซึ่งกันและกันเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งเกิดมาพร้อมกับเพศคือเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ความเจริญเติบโตทางเพศก็เป็นพัฒนาการส่วนหนึ่งของมนุษย์ในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ตลอดจนจนการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง จนเกิดลูกหลานที่จะสืบทอดลักษณะทางพันธุกรรมต่อไป สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ และการปรับตัวให้อยู่รอดได้ในสังคม จนกล่าวได้ว่า เรื่องเพศมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์แต่ละคนเป็นอย่างยิ่ง และเป็นเรื่องที่จะต้องประสบด้วยตนเอง

4.3 หลักสูตรเพศศึกษา

4.3.1 สยามคมาวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (2525 : 28-32) ซึ่งจัดสัมมนาเรื่อง “รูปแบบการนำโครงการเพศศึกษาเข้าสู่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ” เนื้อหาวิชาเพศศึกษาที่ผู้ร่วมสัมมนาเห็นควรบรรจุในการอบรมวิทยากรเรื่องเพศศึกษา มีดังนี้

- 1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา
 - 1.1) ความหมายของเพศศึกษา วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการสอนเพศศึกษา
 - 1.2) ความแตกต่างของเพศศึกษากับความรู้เรื่องเพศและเพศศาสตร์
 - 1.3) ทักษะและค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา
 - 1.4) ความจำเป็นของเพศศึกษากับชีวิตในสังคมปัจจุบัน และปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลมาจากเรื่องเพศ
 - 1.5) ข้อดีของการสอนเพศศึกษาต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
 - 1.6) เพศศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษาในปัจจุบัน
- 2) ด้านชีววิทยา (Biological aspect)
 - 2.1) พัฒนาการทางร่างกายของมนุษย์ในช่วงอายุต่าง ๆ และหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ของเพศชายและเพศหญิง
 - 2.1.1) หน้าที่ของต่อมไร้ท่อ การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ
 - 2.1.2) ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเพศ
 - 1) การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย และลักษณะของเพศชายหรือหญิง
 - 2) การมีประจำเดือนและการสืบเชื้อสาย
 - 2.1.3) ระบบการสืบพันธุ์ กรรมพันธุ์ และพันธุศาสตร์ของเพศชาย-หญิง
 - 2.1.4) การปฏิสนธิ การวางไข่ และเชื้อเพศชาย
 - 2.1.5) การตั้งครรภ์ปกติและผิดปกติ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายขณะตั้งครรภ์และการปฏิบัติตัวระหว่างตั้งครรภ์ของหญิง
 - 2.1.6) การแท้ง สิ้นสุดและการป้องกัน
 - 2.1.7) การให้เกิดบุตรที่เป็นปกติและผิดปกติ
 - 2.1.8) การเป็นหมันและการผสมเทียม
 - 3) ด้านสุขวิทยา (Hygienic aspect)
 - 3.1) สุขปฏิบัติเกี่ยวกับอวัยวะเพศชาย-หญิง
 - 3.2) สุขปฏิบัติระหว่างมีประจำเดือน

- 3.3) สุขปฏิบัติก่อนและระหว่างตั้งครรภ์
- 3.4) สุขปฏิบัติภายหลังการคลอดบุตร
- 3.5) การบริบาลและเลี้ยงดูทารก
 - 3.5.1) นมมารดา นมกระป๋อง และสัดส่วนของอาหาร
 - 3.5.2) สัดส่วนน้ำหนักต่อส่วนสูงในวัยต่าง ๆ
- 3.6) การป้องกันและการรักษาโรค
 - 3.6.1) การตรวจโรคก่อนแต่งงาน
 - 3.6.2) ความผิดปกติในระหว่างตั้งครรภ์
 - 3.6.3) ความรุนแรงของโรคและผลเสียจากการรักษาโรคด้วยตนเอง
 - 3.6.4) ผลของการเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ต่อบุตรในครรภ์และ

หลังคลอด

- 3.6.5) มะเร็ง การตรวจรักษาและการรักษามะเร็งมดลูกและเต้านม
- 4) ด้านจิตวิทยา (Psychological aspect)

- 4.1) พัฒนาการทางด้านจิตใจของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ
 - 4.1.1) ผลของการเปลี่ยนแปลงฮอร์โมนต่ออารมณ์ และจิตใจ

ในช่วงอายุต่าง ๆ

- 4.1.2) ธรรมชาติของการต้องการทางเพศและแรงขับทางเพศ
- 4.1.3) การปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อลดแรงขับทางเพศ
- 4.1.4) แรงขับทางเพศกับบุคลิกภาพ
- 4.2) พัฒนาการทางจิตใจเกี่ยวกับเพศที่ผิดปกติ

- 4.2.1) สาเหตุประเภทของความผิดปกติ
- 4.2.2) การป้องกันและการแก้ไข
- 4.2.3) ทักษะคิดต่อเรื่องเพศของตนเองและเพศตรงข้าม
- 4.3) ความกลัวและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ
- 4.4) พฤติกรรมทางเพศที่ต้องแก้ไข
- 4.5) บทบาทของพ่อ – แม่ ต่อพฤติกรรมทางเพศของบุตร

- 5) ด้านสังคมวิทยา (Sociological aspect)

- 5.1) ค่านิยม สังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทย และ

ศาสนาที่สัมพันธ์กับเรื่องเพศ

5.2) บทบาทของเพศชายและเพศหญิงในสังคม เป็นการเคารพและให้เกียรติเพศตรงข้ามในด้านต่าง ๆ

5.3) การปรับตัวให้เข้ากับเพศตรงข้าม

5.4) เพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

5.5) การสมรสและการครองเรือน

5.6) การวางแผนครอบครัว

5.7) ปัญหาสังคมเกี่ยวกับเรื่องเพศ

4.3.2 หลักสูตรเพศศึกษาในโรงเรียนว่า ในปี 2546 ที่ผ่านมา กระทรวงสาธารณสุข ได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแบบเรียนสุขศึกษา โดยเรื่องเพศศึกษา เป็นเรื่องหนึ่งที่ได้บรรจุอยู่ในการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งจะมีตัวอย่างแผนการเรียนเรื่องเพศศึกษา สำหรับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้กับครูผู้สอน นอกจากนี้ ยังเพิ่มเติม 2 เรื่องหลัก คือ 1) ทักษะสุขภาพ ได้แก่ การดูแลสุขภาพเบื้องต้น เช่น อาหาร เรื่องการออกกำลังกาย อนามัยสิ่งแวดล้อม สุขภาพช่องปาก การป้องกันโรค ผลิตภัณธ์ เป็นต้น 2) ทักษะชีวิต ได้แก่ เพศศึกษา สารเสพติด ความรุนแรง และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) (เพ็ญศรี กระหม่อมทอง. 2551 : เว็บบอร์ด)

4.4 พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น

ส่วนอนามัยเด็กวัยเรียนและเยาวชน สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2545 : 245-247) ได้กล่าวไว้ในคู่มือการสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่น เป็น 3 ช่วง ดังนี้

4.4.1 วัยรุ่นตอนต้น หรือวัยเข้าสู่วัยรุ่น (Puberty) คือช่วงอายุตั้งแต่ 10-11 หรือ 12 ถึง 13 หรือ 14 เป็นระยะที่ร่างกายเริ่มการเจริญเติบโตทางเพศอย่างสมบูรณ์ ทั้งในเด็กหญิงและชาย

วัยรุ่นตอนต้น การเปลี่ยนแปลงร่างกายอาจแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

1) ระยะก่อนเข้าวัยรุ่น จะมีอายุประมาณ 10-11 ปี หรือ 12 ปี การเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดของช่วงวัยนี้ ได้แก่

1.1) ร่างกายเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในช่วงอายุ 9 ปี เด็ก ๆ จะเจริญเติบโตอย่างช้า ๆ อยู่ประมาณ 1 ปี พออายุ 10 ปีเป็นต้นไปจะเริ่มเจริญเติบโตอย่างมากและรวดเร็วที่สุด มีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มอย่างรวดเร็ว แขนขายาว มือเท้าใหญ่ ซึ่งอาจทำให้เด็กรู้สึกตกใจหรือกังวลได้ ความเจริญของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมักไม่สัมพันธ์กัน เด็กวัยนี้จะเกะกะแก้งก้าง ทำอะไรก็งุ่มงาม ดกหล่นหรือสะอึกสั่นอยู่บ่อย ๆ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ธรรมดาของเด็กที่กำลังแตกเนื้อหนุ่มสาว

1.2) ลักษณะประจำเพศค่อย ๆ เริ่มปรากฏขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งระยะนี้การเปลี่ยนแปลงลักษณะประจำเพศภายนอกเริ่มปรากฏ ได้แก่ เด็กชายเริ่มมีหนวดเครา เด็กหญิงมีการขยายตัวของหน้าอกและสะโพก

1.3) มีความแตกต่างกันเรื่องการเจริญเติบโตของเด็กชายและเด็กหญิงอย่างเห็นได้ชัด เช่น เด็กหญิงจะมีส่วนสูงและน้ำหนักมากกว่าเด็กชายในวัยเดียวกัน ลักษณะประจำเพศก็เริ่มปรากฏขึ้นในเด็กหญิงก่อนเด็กชาย จึงมักทำให้เด็กหญิงมีความรู้สึกกังวลใจและปรับตัวเข้ากับเพื่อนเด็กชายในห้องเดียวกันได้ยาก อันเป็นเหตุหนึ่งซึ่งทำให้เด็กวัยนี้ชอบเล่นแยกเพศชายหญิงสนใจเพื่อนเพศเดียวกันมากและไม่สนใจเพื่อนต่างเพศ

1.4) เริ่มมีความสนใจอยากรู้ อยากเห็นเรื่องเพศ การที่เด็กวัยนี้เล่นอยู่ในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน ไม่ได้หมายความว่าไม่สนใจเพศตรงข้าม โดยธรรมชาติแล้วเด็กวัยนี้เริ่มมีความอยากรู้ อยากเห็นในเรื่องเพศมากขึ้น และมักมีคำถามหรือปัญหาทางเพศ มาถามผู้ใหญ่หรือครูอยู่เสมอ (ถ้าอยู่ในบรรยากาศที่เปิดกว้างพอ)

2) ระยะเข้าสู่วัยรุ่น เป็นระยะที่อวัยวะเพศ (Sex organ) ทั้งในเพศหญิงและชายมีการสร้างเซลล์สืบพันธุ์ เป็นการเปลี่ยนแปลงภายในทั้งหมด ดังนี้

2.1) เพศหญิง ขณะที่เด็กหญิงกำลังเจริญเติบโตอย่างเข้าสู่วัยรุ่น เซลล์เพศหญิงหรือไข่ซึ่งมีอยู่ในรังไข่มาก่อนแล้วตั้งแต่เกิดก็เจริญเติบโต ในขณะที่ตัวรังไข่ซึ่งมีไข่อยู่นับเป็นจำนวนพัน ๆ ฟองก็จะถูกกระตุ้นโดยฮอร์โมนจากต่อมใต้สมอง (Pituitary gland) เป็นผลให้ไข่เริ่มสุกพร้อมที่จะผสมกับเซลล์เพศชายหรืออสุจิได้เป็นฟองแรกไข่จะหลุดออกจากรังไข่ข้างซ้ายและขวาสลับกันเดือนละ 1 ฟอง ภายในปีก็มดลูกมีขนละเอียดคอดูทำหน้าที่ช่วยพัฒนาไข่ให้เคลื่อนที่ไปตามท่อ รังไข่เข้าสู่มดลูกได้ ถ้าไข่ไม่ได้รับการผสมพันธุ์กับอสุจิเพศชายก็จะสลายตัวไปในปีถัดมา การเตรียมการต่าง ๆ ของผนังมดลูกเพื่อรอรับไข่ก็จะหยุดชะงักลง อันเป็นผลทำให้เกิดมีโลหิตประจำเดือนไหลออกมาจากมดลูกในระยะต่อมา

2.2) เพศชาย ขณะที่เด็กชายกำลังเจริญเติบโตอย่างเข้าสู่วัยรุ่น เซลล์เพศชายหรืออสุจิจะเจริญเติบโต ในขณะที่เดียวกันต่อมอัณฑะซึ่งทำหน้าที่ผลิตเซลล์เพศ หรืออสุจิก็จะถูกกระตุ้น โดยฮอร์โมนจากต่อมใต้สมองให้ผลิตเซลล์เพศเพิ่มมากขึ้น เซลล์เพศชายหรืออสุจิจะมีขนาดเล็กมากมีรูปร่างลักษณะคล้ายลูกธนูซึ่งมีส่วนหัว โคนและหางยาว เรียว สามารถเคลื่อนที่แหวกว่ายไปมาได้โดยอวัยวะส่วนหาง

2.3) การเปลี่ยนแปลงของร่างกายทั้งชายและหญิงในระยะวัยรุ่นตอนต้นนี้ยังไม่สมบูรณ์และการพัฒนา ก็ยังไม่สมบูรณ์เต็มที่เช่นกัน ซึ่งธรรมชาติจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ จนสมบูรณ์เข้าสู่วัยรุ่น

4.2.2 วัยรุ่นตอนกลาง หรือวัยเข้าสู่วัยรุ่นเต็มตัว คือ ช่วงอายุตั้งแต่ 14 ถึง 15 - 17 ธรรมชาติพัฒนาการของร่างกายต่อเนื่องมาจากวัยรุ่นตอนต้น ทั้งส่วนสูง น้ำหนัก และลักษณะทางเพศภายนอกของร่างกายและการเคลื่อนไหว พัฒนาการที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1) การเจริญเติบโตทางกายยังคงเป็นไปอย่างรวดเร็วมากทุกส่วน เช่น แขนขายาว มือเท้าใหญ่ สะโพก ออก ไหล่ กว้างใหญ่ขึ้น แต่ถึงแม้ทุกส่วนในร่างกายจะเจริญขึ้น ทว่าสัดส่วนในการเจริญเติบโตจะแตกต่างกันไป ไม่สัมพันธ์กันทำให้อวัยวะ บางส่วนกะกะ การเคลื่อนไหวร่างกายกึ่งก้างผิดปกติบ่อย

2) เริ่มมีกลิ่นตัวแรงและอุน เนื่องจากรูตามผิวหนังขยายตัวและต่อมเหงื่อออกมามาก การผลิตน้ำมันตามผิวหนังมีมาก จึงเป็นช่วงที่เริ่มมีสิวทั้งเด็กชายและเด็กหญิง

3) มีการเปลี่ยนแปลงของลักษณะทางเพศภายนอกอย่างเห็นได้ชัด เช่น เด็กชายและเด็กหญิงจะมีการเจริญที่เป็น ไปตามเพศของคนอื่นนอกเหนือไปจากการมีอวัยวะเพศ เช่น เด็กชายเริ่มมีเสียงห้าวใหญ่ ไหล่กว้าง กล้ามเนื้อเป็นมัด มีหนวดเครา และมีขนขึ้นที่ลับและรักแร้ ส่วนเด็กผู้หญิงจะมีเสียงแหลมเล็ก สะโพกผาย ทรวงอกขยาย เอวคอดเล็ก ฯลฯ ลักษณะดังกล่าวเป็นเกณฑ์ที่แสดงว่าเด็กนั้นเข้าสู่วัยรุ่นแล้ว

4.3.3 วัยรุ่นตอนปลาย เป็นวัยที่อายุตั้งแต่ 17-20 ปี ในระยะนี้พัฒนาการทางร่างกายเจริญถึงระดับวุฒิภาวะสูงสุด ทั้งในเพศหญิงและเพศชายแต่อาจมีเพศชายบางคนมีพัฒนาการต่อไป จนถึงอายุ 20-22 ปี

ช่วงของวัยรุ่นตอนปลายนี้ เด็กชายและเด็กหญิงจะเริ่ม “โตทันกัน” หลังจากที่เด็กหญิงมีวุฒิภาวะล่าช้ากว่าเด็กชายประมาณ 1-2 ปี ในวัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น

ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายนี้เป็นช่วงที่เด็กเผชิญกับภาวะเปลี่ยนแปลงด้าน
 ่าง ๆ ของตัวเองมานานพอสมควรทุกอย่างจึงเริ่มเข้าที่ พัฒนาการไปเป็นหนุ่มสาวที่
 สมบูรณ์มากกว่าที่จะครั้ง ๆ กลาง ๆ ระหว่างเด็กหนุ่มสาวอีกต่อไป

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของวัยรุ่นตอนปลาย มีดังนี้

1) ร่างกายทุกส่วนเจริญเติบโต บ่งบอกถึงความเป็นผู้ใหญ่
 ที่สมบูรณ์ ส่วนสูงจะเจริญเติบโตเต็มที่ควรเป็นและจะคงไม่สูงเพิ่มอีก อัตราการเพิ่มของ
 ส่วนสูงและน้ำหนักในช่วงนี้เริ่มลดลงกว่าช่วงวัยรุ่นตอนต้น เด็กวัยรุ่นชายจะเจริญทัน
 วัยรุ่นหญิงและอาจจะสูงใหญ่รู้คหน้ากว่าในช่วงนี้ด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและ
 สิ่งแวดล้อมของเขาด้วย

2) โครงกระดูกใหญ่และแข็งแรงเต็มที่ กระดูกจะยาวออก
 กล้ามเนื้อเจริญแข็งแรง สัดส่วนของสรีระเจริญเติบโตและคงที่ การเติบโต 1 ใน 10 ของ
 ร่างกายทั้งหมดและจะคงอัตราส่วนเช่นนี้ตลอดไป

3) การเจริญของฟัน ฟันจะงอกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบ

32 ซี่

4) อวัยวะภายใน เช่น หัวใจ ปอด กระเพาะอาหาร เจริญเติบโต
 แบบผู้ใหญ่ ช่วงนี้เด็กจึงกินจุเพราะกระเพาะโตขึ้น หัวใจ ปอดทำงานได้ดีขึ้น มีการสันดาป
 ในร่างกาย มีพลังงานในตัวมากเต็มที่

5) น้ำเสียง ช่วงวัยรุ่นตอนปลายอวัยวะควบคุมเสียงในลำคอจะ
 เจริญขึ้นกว่าช่วงวัยรุ่นตอนต้น กระบอกเสียงขยายขึ้นอีกเท่าตัวทำให้เด็กชายมีเสียงห้าวหุ้ม
 แบบ "ผู้ชาย" ขึ้นมาไม่ใช่แบบเสียงเบ๊อีกต่อไป ส่วนเด็กหญิงน้ำเสียงบ่งบอก
 ความเป็น "หญิงสาว" มากขึ้น ไม่ใช่ ครั้ง ๆ กลาง ๆ ระหว่างเด็กกับหญิงสาวเหมือนวัยรุ่น
 ตอนต้น

5. แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษา

สุชาติ โสมประยูร และวรวรรณี โสมประยูร (2541 : 175) กล่าวว่า โดยทั่วไป
 เป็นที่ยอมรับกันว่า บ้าน โรงเรียน และชุมชน จะต้องทำหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน
 ช่วยเหลือเกื้อกูลและประสานสัมพันธ์กันอยู่เสมอ เพื่อให้การอบรมสั่งสอนเพศศึกษา
 แก่กุลบุตรกุลธิดามีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลที่ว่า ไม่มีฝ่ายใดหรือสถาบันใด

สามารถที่จะดำเนินการอบรมสั่งสอนเพศศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้โดยลำพังแต่เพียงฝ่ายเดียว

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ดีที่สุดในการปลูกฝังความคิด ทักษะคิด ค่านิยม ความรู้ และการปฏิบัติในอันที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนได้มีชีวิตที่มีความสุข โดยให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตเรื่องเพศศึกษาเป็นส่วนประกอบให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตนและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นตั้งแต่เกิดจนตาย โดยสอนเพศศึกษาในโรงเรียนเป็นการจัดขึ้นเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับเพศที่เด็กควรเรียนรู้มาจากบ้าน แต่ในทางปฏิบัติบ้านไม่สามารถที่จะทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเพศศึกษาได้สมบูรณ์แบบสมัยก่อน ทำให้โรงเรียนมีบทบาทในการสอนเพศศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ วันทนีย์ วาสิกะสิน (2526 : 192) กล่าวเกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนไว้ว่า การสอนเพศศึกษาในโรงเรียนจะช่วยให้เด็กที่ไม่ได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษา อย่างถูกต้อง สามารถรับได้จากโรงเรียนในส่วนของหลักสูตรเกี่ยวกับเพศศึกษา โดยมีการกำหนดเนื้อหาเพศศึกษาไว้ค่อนข้างชัดเจน เพียงพอเหมาะกับทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการสอนในวิชาสุขศึกษา วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และสอดแทรกอยู่ในวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น

สุชาติ โสมประยูร และวราณี โสมประยูร (2541 : 183) แหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษาอีกแหล่งหนึ่งที่เด็กจะสามารถหาได้ก่อนที่จะไปหาความรู้จากแหล่งอื่น ๆ ที่ไม่ได้ให้ความถูกต้อง คือ สถาบันต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งชุมชนที่ทำหน้าที่สอนเรื่องเพศ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สถาบันอุดมศึกษา สื่อมวลชน องค์กรเอกชน และสถาบันศาสนา

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรู้

ได้มีผู้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ไว้หลายท่าน ได้แก่ (ยูพงศ์ พุ่มแจ่ม, 2545 : 10 -21)

1. โปรตาгорัส (Protagoras) มนุษย์ คือ มาตรการสำหรับทุกสิ่ง (Man is the measure of all things.) : ความรู้และความจริงเป็นอัตวิสัย โปรตาгорัสเห็นว่าสิ่งที่เรียกว่า “ความรู้” นั้นเป็นเพียงความเห็นหรือทัศนะของแต่ละคน (Subjective opinion) ความรู้ขึ้นอยู่กับผู้รู้แต่ละคน สิ่งที่อยู่เหมือนเป็นความจริงสำหรับคนหนึ่ง ๆ ก็จะเป็นจริงสำหรับคน ๆ นั้น ไม่มีความจริงปรนัย (Objective truth) ที่ใช้และยอมรับได้สำหรับทุกคน ดังนั้น สำหรับ

โพรตาгорัส ความรู้ที่เป็นสากล แน่นอนตายตัวสำหรับทุกคนจึงไม่มีอยู่ แม้กระทั่ง “ความฝันก็อาจเป็นจริงได้สำหรับผู้ฝัน” กล่าวได้ว่า ความจริงในทัศนะของโพรตาгорัสเป็นสิ่งสัมพัทธ์ คือ เปลี่ยนแปลงได้ ไม่ตายตัว ไม่จริงแท้แน่นอน โพรตาгорัส ยังเสนออีกว่า มนุษย์ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปแสวงหาความรู้ที่เป็นสากลเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน เขาไม่เชื่อว่ามนุษย์จะสามารถมีความรู้ในสิ่งเป็นจริงสูงสุด (Absolute reality)

2. ไสคราติส (Socrates) เชื่อว่า ความรู้เป็นสิ่งสัมบูรณ์ คือ เป็นสากล เทียงแท้แน่นอน เป็นความรู้ในความจริง และมีความรู้ชนิดเดียวคือ ความรู้ชนิดที่ทำให้ผู้รู้รักความจริง เติบโตคุณธรรม สามารถคิดและทำได้อย่างถูกต้อง ไสคราติสเชื่อว่า ผู้มีความรู้จะไม่นเป็นคนเลวโดยเด็ดขาด ส่วนผู้ที่ยังทำผิด ก็เพราะเขาไม่มีความรู้ มีแต่เพียงความเห็น จึงอาจผิดพลาดได้เป็นธรรมดา ผู้มีความรู้ทุกคนสามารถเข้าถึงความจริงได้ตรงกัน เพราะความรู้หรือความจริงเป็นสิ่งที่มียู่ในตัวมนุษย์อยู่แล้ว เรียกว่าเป็นความรู้ก่อนประสบการณ์ (A priori knowledge) ดังนั้นสิ่งที่ถูกรู้คือ ตัวเรา มิใช่โลกภายนอก คนเราต้องศึกษาตนเอง (Know thyself) ให้เข้าใจแล้วจะพบความจริง

วิธีการที่ไสคราติสใช้ในการศึกษาตนเองก็คือ การคิดตรึกตรองในขณะที่จิตสงบ และอีกวิธีหนึ่งคือ การถาม-ตอบ หรือที่เรียกว่า วิธีการของไสคราติส (Socratic method) ประกอบด้วย

2.1 สงสัยถึงเล (Skeptical) ไสคราติสจะเริ่มต้นด้วยการยกย่องคนอื่น พร้อมกับขอร้องให้ช่วยอธิบายเรื่องที่ยังไม่กระจ่างให้ฟัง เช่น ความรัก ความงาม คุณธรรม ความยุติธรรม ความรู้ เป็นต้น

2.2 สนทนา (Conversation) ไสคราติสจะเป็นผู้ตั้งคำถามให้คู่สนทนาเป็นผู้ตอบ เขาเชื่อว่าวิธีการนี้จะทำให้คู่สนทนาเปิดเผยความจริงที่มีอยู่ในตัวเองออกมา โดยมีเขาเป็นเพียงผู้ช่วย ไม่ใช่ผู้นำความรู้ไปให้ เพราะความรู้ไม่ใช่สิ่งใหม่ ขอเพียงนำออกมาให้ถูกวิธี

2.3 หาคำจำกัดความ (Conceptual หรือ definitional) ไสคราติส เชื่อว่า ความจริงมาตรฐานจะแฝงอยู่ในคำจำกัดความ หรือคำนิยาม ที่สมบูรณ์ เช่น ความยุติธรรม หากเรายังไม่รู้ว่ ความยุติธรรมคืออะไร เราก็ยังไม่เข้าใจและไม่รู้จักว่าการกระทำใดยุติธรรมหรือไม่ยุติธรรม เป็นต้น ดังนั้นการสนทนาจึงเป็นการเสนอคำนิยามศัพท์ และพยายามขัดเกลาคำนิยามนั้นให้บกพร่องน้อยที่สุด

2.4 ทดสอบด้วยการลงมือปฏิบัติ โดยใช้วิธีการยกตัวอย่างที่มีสภาพแวดล้อมต่างกันมาช่วยโต้แย้งเพื่อขัดเกลาคำนิยาม คำนิยามใดที่ยังโต้แย้งได้ก็แสดงว่ายังไม่สมบูรณ์ จะต้องหาคำจำกัดความที่ทุกคนยอมรับ โดยไม่มีข้อแย้ง

2.5 สรุปกฎเกณฑ์ไว้เป็นมาตรฐาน เพื่อนำไปใช้อ้างอิงต่อไป รวมถึงการพิสูจน์คำนิยามดังกล่าวด้วย

3. **พลาโต (Plato)** การเรียน คือ การทบทวนความรู้เดิม ในทัศนะของพลาโต ความรู้ไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่ หากเป็นสิ่งที่เรามีมาก่อนแล้ว (Apriority) ดังนั้น ผู้มีความรู้คือ ผู้ที่จิตของเขาได้สัมผัสกับ “แบบ” ซึ่งเป็นความจริงสูงสุด ส่วนการรับรู้อื่น ๆ เป็นเพียงความเชื่อหรือความเห็น มิใช่ความรู้ พลาโตเสนอว่า จิตหรือวิญญาณดั้งเดิมของมนุษย์ ซึ่งเป็นอมตะนั้น คู่กันอยู่กับ “แบบ” คืออยู่แล้ว แต่เมื่อจิตมาคลุกคลีกับโลกแห่งวัตถุทำให้หลงลืมไป กระบวนการศึกษาเป็นหนทางที่จะทำให้จิตฟื้นความทรงจำได้ การเรียนจึงเป็นการทบทวนสิ่งที่เคยรู้มาแล้ว ครูเป็นเพียงผู้ “ถาม” เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง ครูไม่ได้ป้อนหรือให้ความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน

พลาโตไม่เห็นด้วยกับนักปรัชญาโซฟิสต์ (อย่างโปรตาโกรัส) ที่เชื่อว่าความรู้คือประสาทสัมผัสและความเห็นส่วนบุคคล เพราะพลาโตเชื่อว่า ประสาทสัมผัสอาจลวงเราได้ และยังเป็นเพียงเงาหรือมายาภาพของแบบเท่านั้น พลาโต กล่าวถึงความรู้ 4 ระดับคือ

3.1 การคาดคะเน หรือ การเดา (Conjecture) จัดเป็นความรู้ที่มี ความแน่นอนต่ำสุด เช่น ความรู้ที่ได้มาจากประสาทสัมผัส จินตนาการ ความฝัน ภาพสะท้อน และเงาของสิ่งต่าง ๆ (เรื่องนักโทษที่ถูกขังในถ้ำ) เป็นต้น

3.2 ความเชื่อ (Belief) และความรู้ที่ได้จากการรับรู้ (Perception) ในวัตถุสิ่งนั้น ๆ (เปรียบเทียบได้กับการที่นักโทษได้รับการปล่อยพันธนาการ แล้วถูกบังคับให้ยืนขึ้นทันทีและหันไปจ้องมองแสงสว่างดูความจริงนอกถ้ำ) ความรู้ระดับ 1 และ 2 เป็นความรู้ที่อาศัยประสาทสัมผัส ซึ่งพลาโตเห็นว่าเป็นเพียงความเห็น หรือทัศนะ มิใช่ความรู้แท้

3.3 ความเข้าใจ หรือความคิดตามลำดับเหตุผล (Discursive intellect) เป็นความรู้ที่แม้จะยังไม่ชัดเจน แจ่มแจ้ง แต่ก็เข้าใจแล้วว่าเป็นสิ่งที่เคยเห็นในลักษณะที่เป็นเงาหรือมายาภาพ ความรู้ระดับนี้ได้แก่ ความรู้ทุกอย่างทางคณิตศาสตร์ ตลอดจนจรรยาบรรณหรือทฤษฎีบทที่ใช้ในวิชาเรขาคณิต และพีชคณิต

3.4 การรู้แจ้งด้วยเหตุผล (Rational insight) เป็นความรู้ที่มีความแน่นอนสูงสุด ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับ “แบบ” ซึ่งถือเป็นความดีและความจริงที่มนุษย์ควรแสวงหา เป็น

ความรู้แจ้งด้วยเหตุผลซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายสุดท้าย คือ ความดี (เปรียบได้กับนักโทษที่เข้าใจแล้วว่า “เงา” ไม่ใช่ของจริง พลาโตเห็นว่าคนที่มาถึงความรู้ขั้นนี้จะบรรลุถึงความดี และไม่ยอมรับกิจกรรมที่คนทั่วไปเห็นว่าสำคัญความรู้ระดับ 3 และ 4 นี้เป็นความรู้แท้ หรือเป็นศาสตร์ ที่ต้องอาศัยปัญญาในการเข้าถึง

4. เรอเน เดส์การ์ตส์ (Rene Descartes) ตั้งใจ จะพิสูจน์ตั้งจะทางปรัชญาด้วยการใช้เหตุผล จึงเริ่มต้นวิธีการหาความรู้ด้วยการตั้งข้อสงสัยกับทุกสิ่งเขา ได้ข้อสรุปว่า ถ้าเขา “สงสัย” ได้ ก็เท่ากับว่า เขาต้อง “คิด” และเพราะ “เขาคิด เขาจึงดำรงอยู่” อย่างที่เขากล่าวเป็นภาษาละตินว่า “Cogito, ergo sum” หรือ “I think, therefore I am.” (ฉันคิด ดังนั้น ฉันจึงมีอยู่) การที่ เดส์การ์ตส์ ตระหนักว่า ตัวเขาเป็น “สิ่งมีชีวิตที่คิดได้” ทำให้เขารู้ด้วยว่าเขาไม่ได้เป็นเพียง “ฉัน” ที่กำลังคิด แต่ฉันที่กำลังคิดนี้จริงแท้กว่า โลกวัตถุที่เรารับรู้ด้วยประสาทสัมผัสเขาคิดต่อไปว่า มีอะไรอีกหรือไม่ที่สามารถรับรู้ได้ด้วยความแน่นอนที่หยั่งรู้ได้ในใจ (Intuitive) แบบนี้ เขาได้ข้อสรุปว่า ในจิตของเขามีความคิดที่ชัดเจน แจ่มแจ้ง ซึ่งมีลักษณะเป็นความจริงที่จำต้องเป็น (Necessary truth) เช่น “สิ่งหนึ่งไม่อาจจะอยู่สถานที่สองแห่งในเวลาเดียวกันได้” หรือ “เส้นตรงที่ขนานกัน ไม่มีวันจะบรรจบกันได้” เป็นต้น

เดส์การ์ตส์ แบ่งความคิดมนุษย์ออกเป็น 3 ประเภท คือ

4.1 ความคิดที่ได้จากประสบการณ์ภายนอก (Adventitious ideas)

4.2 ความคิดที่จิตสร้างขึ้น (Factitious ideas)

4.3 ความคิดติดตัว (Innate ideas) ซึ่งความคิดแบบนี้เขาคิดว่าเป็น

ความคิด/ความรู้ที่ทุกคนมีเหมือนกัน โดยธรรมชาติ ซึ่งเป็นความรู้ก่อนประสบการณ์ที่ชัดเจนแจ่มแจ้ง

เดส์การ์ตส์ แยกชัดเจนระหว่าง จิต กับสสาร เขาเชื่อว่าสองสิ่งนี้เป็นอิสระจากกัน มนุษย์มีสสารคือร่างกายที่เป็นเหมือนเครื่องจักรที่สมบูรณ์แบบ แต่ก็มิจิตที่ทำงานอย่างเป็นอิสระจากร่างกาย มนุษย์จึงมีความสามารถที่อยู่เหนือความต้องการทางกาย และปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้เขาเชื่อเหมือนพลาโตที่ว่า จิตวิญญาณกับสสารนั้นแยกจากกันอย่างชัดเจน

5. จอห์น ล็อก (John Locke) เป็นอีกคนหนึ่ง ที่มีแนวคิดเช่นนี้ เพราะเขาไม่เชื่อว่าเรามีความรู้เกี่ยวกับโลกมาแต่เกิด เราจะเริ่มมีความรู้เมื่อเรา “เห็น” โลกแล้วเท่านั้น เขาเชื่อว่าการเห็นหรือการมีประสบการณ์มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

5.1 ประสบการณ์ภายนอก (Sensation) หรือประสาทสัมผัส เป็นความรู้เชิงเดียวคือ ไม่ได้เป็นความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นทั้งหมด

5.2 ประสบการณ์ภายใน (Reflection) คือการที่สมองนำเอาประสาทสัมผัสเบื้องต้นไปคิดใคร่ครวญ วิเคราะห์ จนกระทั่งสามารถจัดระบบเป็นหน่วยความรู้ที่เรียกว่า มโนทัศน์ (Concept) หรือความคิดรวบยอดได้ จากนั้นจึงจะสร้างเป็นความรู้ที่ซับซ้อนได้ต่อไป จากความคิดจอห์น ล็อก จะเห็นได้ว่าความรู้ใด ๆ ของมนุษย์จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่เคยมีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสมาก่อน อนึ่ง การที่ลอกปฏิเสธเรื่องความคิดติดตัวเพราะ

5.2.1 ถ้าความคิดติดตัวมีจริง ทุกคนก็ต้องมีความคิดติดตัวเท่ากัน แต่ความเป็นจริงไม่ใช่เช่นนั้น คนมีความแตกต่างกัน เรียนหนังสือก็มีได้ มีตก ไม่เท่ากัน

5.2.2 ถ้าความคิดติดตัวมีจริง ทุกคนต้องมีความคิดติดตัวเหมือนกัน เช่น ความคิดเรื่องพระเจ้า แต่ความจริงมีบางคนไม่นับถือพระเจ้า หรือแม้แต่ในกลุ่มที่นับถือพระเจ้ายังมีความเห็นแตกต่างกัน

5.2.3 ถ้าคนมีความคิดเหมือนกัน ตรงกัน เช่น โลกกลม ไฟร้อน ก็เป็นเพราะเกิดจากประสบการณ์ ไม่ใช่ความคิดติดตัวที่มีมาก่อนประสบการณ์

5.2.4 ความรู้เดิม หรือความรู้ที่เป็นหลักทั่วไป เช่น ทฤษฎี ที่นำมาอ้างอิงตามหลักการอ้างเหตุผล ก็ไม่ใช่ความรู้ที่ติดตัวมาแต่เกิด หากแต่เป็นความคิดที่เกิดจากประสบการณ์ จากข้อเท็จจริงตามประสาทสัมผัส แล้วนำไปสู่ข้อสรุป

ล็อกเสนอว่าเดิมจิตหรือสมองมนุษย์ว่างเปล่า บริสุทธิ์เหมือนกระดานแผ่นหนึ่ง เรียกว่า Tabula Rasa เมื่อคลอดออกมาก็ได้ข้อมูลจากโลกภายนอก การศึกษาจึงเป็นการ “ให้” และการ “เห็น” โลกภายนอก ซึ่งสิ่งที่เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับนักคิดแนวนี้ก็คือ สสารหรือวัตถุ เพราะเป็นสิ่งที่สามารถใช้ประสาทสัมผัสสำรวจได้โดยตรง

ล็อกเห็นว่าสสารหรือวัตถุ มีคุณสมบัติ 2 อย่าง คือ คุณสมบัติปฐมภูมิ (Primary quality) ได้แก่ การกินที่ น้ำหนัก การเคลื่อนที่ จำนวน ซึ่งเขาเห็นว่าคุณสมบัติแบบนี้มนุษย์สามารถรับรู้ได้แน่นอน และคุณสมบัติทุติยภูมิ (Secondary quality) เช่น สี เสียง กลิ่น รส ซึ่งแต่ละคนจะรับรู้ไม่ตรงกัน อาจต่างกันไปตาม รสนิยม คุณสมบัติแบบนี้จึงไม่ได้ให้ความรู้ที่แน่นอน

ข้อพิสูจน์ความรู้ ข้อสงสัยประการหนึ่งคือ เราจะรู้ได้อย่างไรว่าสิ่งที่เรารู้นั้นเป็นความจริง หรือ เอาอะไรมาพิสูจน์ความถูกต้องของความรู้ของเรา? เพราะหากเป็นความรู้ในสิ่งลวงหรือมายาแล้ว ก็จะเป็นความลวง ไม่ใช่ความรู้

สายสุนีย์ อุดมณา (2541 : 97) ได้ศึกษาค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัจจัยด้านการรับข่าวสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับค่านิยมเรื่องเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

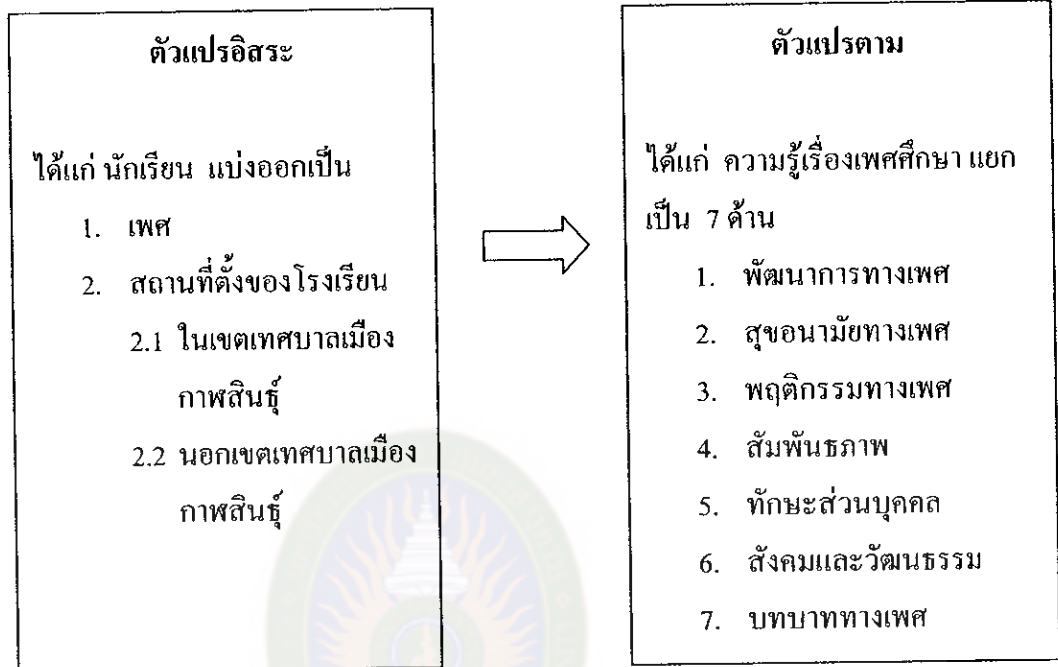
อัญชลี อยู่พรหม (2543 : 93-100) ได้ศึกษาความรู้และเจตคติของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตมัธยม กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้ และเจตคติในการสอนเพศศึกษาอยู่ในระดับสูง

รุจิรา แมดสถาน (2546 : 74-76) ได้ศึกษาความรู้และแหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย นักเรียนชายมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษาน้อยกว่านักเรียนหญิง ในด้านแหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษา นักเรียนได้รับความรู้จากโทรทัศน์และจากครูอาจารย์มากที่สุด รองลงมาคือ จากเพื่อน พี่น้อง บิดามารดา นิตยสาร วารสาร วิทยุ หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ และหนังสือพิมพ์รายวัน ตามลำดับ

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

แลกเคอร์เซีย (Lequerchia. 1992 : 154) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความรู้และความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน เนื่องจากพบว่า นักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่ประสบปัญหาการตั้งครรภ์ และการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งโรคเอดส์ ซึ่งนักเรียนเหล่านี้ต้องการความรู้ความเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีวัยรุ่นจำนวนร้อยละ 10 เท่านั้น ที่เข้าร่วมเรียนในวิชาเพศศึกษา จุดประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อวิชาเพศศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่จะมีส่วนร่วมในเนื้อหาของชีววิทยา สังคมวิทยา พฤติกรรมทางเพศและการคุมกำเนิด ซึ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการสอนมากขึ้น

กาลาร์โด (Gallardo. 1993 : 1735) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสอนวิชาเพศศึกษา ครอบครัวศึกษา โดยได้ทำการศึกษาในกลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในรัฐแคลิฟอร์เนีย และผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บ้านเป็นแหล่งปฐมภูมิในการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษาสำหรับเด็กส่วนใหญ่ยอมรับในเนื้อหาการสอนวิชาเพศศึกษาในโรงเรียน

แผนภูมิที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY